

ANALÝZA ÚZEMIA MOŽNÝCH MIMORIADNÝCH UDALOSTÍ

A. Charakteristika územia

a) geografická charakteristika územia :

Poloha obvodu z hľadiska územného a správneho usporiadania SR

Z hľadiska územného a správneho usporiadania v zmysle zákona NR SR. Č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 258/1996 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam obcí tvoriacich jednotlivé okresy, je do územného obvodu Detva zaradený okres Detva. Na západe susedí s okresom Zvolen, na východe s okresom Lučenec a Poltár na severovýchode s okresom Brezno, na juhu s Veľkým Krtíšom.

PLOCHA OBVODU:

Okres Detva tvorí 15 obcí, jeho rozloha je 449,22 km²

GEOGRAFICKÝ PROFIL:

Má veľmi členitý terén. V severnej časti ho tvorí pohorie Poľana v katastrálnom území Hriňová, s nadmorskou výškou 1 458m. n. m. Vo východnej časti územie zasahuje do Sihlianskej planiny. Na južnej časti do pohoria Ostrožky, na juhovýchode do Krupinskej planiny, na juhozápade do pohoria Javorie. Na západnej strane okresu je súčasťou Zvolenskej kotliny. Na severozápadnej strane ho tvorí Detvianska kotlina.

Hlavným tokom na území okresu Detva je rieka Slatina, ktorá na ňom aj pramení. Má dĺžku 58,960 km a prevažná časť vodných tokov miestneho významu sa do nej vlieva. Rieka Slatina z územia okresu odteka západným smerom a v susednom okresnom meste sa vlieva do Hrona. Prevažná väčšina územia spadá do povodia rieky Slatina až na južnú a juhovýchodnú časť územia – kataster obcí Stará Huta a Horný Tisovník, Podkriváň a Látky, ktoré sú súčasťou povodia rieky Ipel'. Severné svahy pohoria Poľany odvodňuje vodný tok Hučava. Územie okresu je značne zalesnené a lesy tvoria asi 47% plochy. Sú to lesy so zmiešanými listnatými a ihličnatými drevinami.

B. Možné riziká vzniku mimoriadnych udalostí:

B1. ohrozenie mimoriadnymi javmi poveternostného a klimatického charakteru

a) Vietor (vichrice)

Klimatické pomery v okrese Detva charakterizujeme premenlivé vyznačujú sa všetkými klimatickými prvkami. Priemerná zimné (januárové) teploty sa pohybujú od -4°C do -5°C . Naopak priemerné letné (júlové) teploty vystúpia na 17°C – $18,8^{\circ}\text{C}$. Ročne tu spadne priemerne 670-850mm zrážok. Okres Detva patrí do Zvolenskej kotliny, ktorá má v pahorkatinných častiach 60 – 80 dní so snehovou pokrývkou.

Prevládajúce prúdenie vzduchu je v oblasti Detva severozápadného 310° smeru 27%. Podružné maximum je z východného smeru 25° . Cez deň prevláda prúdenie vzduchu s priemernými rýchlosťami vetra cca. 3 až 5 m/s. Vo večernej a ranej dobe dochádza k utíšeniu vetra alebo k slabému prúdeniu vzduchu, s priemernými rýchlosťami cca 1 až 2 m/s. V oblasti Detve je okolo 26% situácií s bezvetrím až veľmi slabým prúdením vzduchu s priemernými rýchlosťami vetra do 1 m/s.

b) teplotné extrémny (horúčavy a mrazy)

Každoročne sa najčastejšie tvoria snehové záveje a poľadovica. Zvlášť nebezpečná je pre prehustenú dopravu hlavne trasa cesty I/50, od Vígláša – Pstruše, cez Detvu, Kriváň, Podkriváň, na štátnej ceste II/526 v smere Kriváň – Hriňová – Detvianska Huta – Látky –

Lom nad Rymavicou a miestnych komunikáciách obcí Detvianska Huta, (smer Vrchdobroč), Stará Huta, Látky, Horný Tisovník (smer Jaseňová) a Klokoč.

V Okrese Detva bolo počet letných dní za rok 2014 maximálne $\geq 25^{\circ}\text{C}$: 75.

Počet tropických dní za rok 2014 maximálne $\geq 30^{\circ}\text{C}$: 23

Počet mrazových dní za rok 2014 minimálne $\leq 0^{\circ}\text{C}$: 110

Počet dní so silným mrazom za rok 2014 minimálne $< -10^{\circ}\text{C}$: 15

c) búrky a prívalové dažde (krupobitie)

Búrka je pre danú oblasť extrémnym typom počasia a vyskytuje sa prevažne a výrazne ohraničenej a relatívnej malej ploche územia. Sú sprevádzané výdatnými a intenzívnymi atmosférickými (dážď) zrážkami niekedy aj vo forme krúp a nárazovým vetrom. Priemerný počet búrok pozorovaných na Meteorologickej stanici Vígláš – Pstruša je 25 rok. Avšak v roku 2014 bolo zaznamenaných 29 búrok a 28 dní s denným úhrnom dažďa nad 10 mm. Búrky sa predovšetkým vyskytujú v týchto lokalitách: Hriňová, Detvianska Huta, Stará Huta, Látky a spôsobujú materiálne škody väčšieho rozsahu na majetku obcí, obyvateľov, právnických osôb a fyzických osôb.

d) Inverzia

Časté a výrazné inverzie v okolí riek vytvárajú značné riziko ohrozenia obyvateľstva pri možnom vzniku mimoriadnej udalosti, najmä pri preprave nebezpečných látok, najmä v cestnej doprave.

e) hmly

V oblasti Detvy sa vytvárajú najmä radiačné hmly vplyvom ochladenia prízemných vrstiev ovzdušia nočným vyžarovaním tepla a stekania chladnejšie a vlhšieho vzduchu z pohoria Poľany. Tieto hmly, pri ktorých je obmedzený rozptyl škodlivín v ovzduší, trvajú najmä v jesennom a zimnom období a rozrušované sú prevažne v priebehu dopoludnia

f) námraza a poľadovice

Poľadovica a námraza sa vyskytujú v zimnom období.

Námraza zrnitá je nepriehľadná drsná hmota, väčšinou bielo sfarbená, vznikajúca pri rýchlom zamŕzaní malých podchladených kvapiek vody. Najčastejšie vzniká pri teplotách od -2°C do -10°C a najviac sa vytvára na náveterných stranách predmetov. Pri väčšej hmotnosti môže spôsobiť škody na elektrických vedeniach príp. stromoch.

Námraza priesvitná je hladká kompaktná priesvitná usadenina, vznikajúca pomalým zmrznutím podchladených kvapiek hmly. Najčastejšie vzniká pri teplotách od 0°C do -3°C . Je veľmi priľnavá, ťažko odstrániteľná a odoláva aj silnému vetru.

Ľadovica je taktiež hladká, priehľadná kompaktná ľadová usadenina, ale na rozdiel od priesvitnej námrazy vzniká zmrznutím podchladených kvapiek dažďa alebo mrholenia.

Poľadovica je ľadová vrstva pokrývajúca povrch pôdy, prípadne predmetov, ktorá vzniká zmrznutím nepodchladených kvapiek dažďa alebo mrholenia

B.2. Oblasti možného ohrozenia svahovými deformáciami a seizmickou činnosťou

- a) **svahové deformácie** z hľadiska plošného zosuvu pôdy sú najčastejšie postihované pod dolované územia nachádzajúce sa v katastri obce V.H. Kalinka v miestnej časti Bánisko a v katastri mesta Hriňová, v lokalite Bystrô, kde boli v minulosti bane.

b) **Seizmická činnosť**

Územia okresu Detva sa nachádza v oblasti, kde sú možné maximálne očakávané intenzity seizmických účinkov do 7MSK so slabými škodami na budovách.

B.3. Oblasti možného ohrozenia povodňami oblasti možného ohrozenia v prípade porušenia vodnej stavby (vrátane odkalísk)

a) Povodne

Pravdepodobnosť rozsiahlej povodne – záplavy na území okresu Detva a príľahlých obcí pri náhlom rozrušení hrádze vodnej stavby „Hriňová“. Týmto sú ohrozené mestá a obce alebo ich časti – Hriňová, Korytárky, Kriváň, Detva, Stožok, Víglaš – Pstruša

Ohrozené obce a okolie	Počet ohrozených obyvateľov
Horná Hriňová	120
Hriňová – stred (Murínka)	1425
Hriňová – sídlisko Bystrô	30
Korytárky	120
Kriváň	248
Detva	350
Stožok	25
Víglaš	12
SPOLU	2 330

Ďalšia možnosť povodne je z vodnej nádrže „Skalisko“, kde pri okamžitom prerušení telesa hrádze, by vznikla prielomová vlna, ktorej výška v úseku do 500m od telesa hrádze by dosiahla výšku asi 1,5m a postupne by sa znižovala.

Nebezpečenstvo povodne hrozí aj pri dlhotrvajúcich dažďoch, prietrzí mračien, pri topení snehu a ľadu v miestnych vodných tokoch a potokoch:

V okrese Detva: Detsiansky potok, Bystrý potok, Hradná, Dúbravský potok, Želobudský potok, Slanec, Tisovník, Starohutniansky potok, Krivánsky potok, Bzovský potok ale aj iné miestne jarky a prítoky.

b) vodné stavby nachádzajúce sa na území okresu:

Vodná stavba Hriňová :

Prevádzkovaná vodná stavba "HRIŇOVÁ" je zaradená do „I - kategórie " s celkovým objemom 7,277 mil. m³ pri hladine 565,2 m n. m. Vzniklo prehradením toku Slatina v jeho riečnom km 48,00 nad mestom Hriňová. Nádrž je vybudovaná ako vodárenská a slúži pre zásobovanie vodou oblastí Hriňová – Lučenec - Fiľakovo.

Prielomová vlna ktorá vznikne na základe iniciálneho rozrušenia hrádze, postupne erozívny účinnom vody hrádzu vodnej nádrže Hriňová deštruuje, pričom prietok nadobúda na mohutnosti, a stúpa až k svojmu maximu - 700 m³.s⁻¹. Kulminácia prietoku vytekajúceho prietrzou nastáva v čase 1hod. 45min. po rozrušení hrádze. Otvor v hrádzi sa ďalej vyvíja až do času asi 4 hod, kedy dosiahne maximálne parametre.

Vlna z maximálnej hladiny v nádrži postupujúca údolím narastá, stúpajúca hladina postupne zatápa obývané časti mesta Hriňová príľahlé k toku. Kritické sú najmä križenia toku s komunikáciami, spôsobujú nárast hladiny a následné preliatie mosta alebo násypu cestného telesa. V čase asi 1 hod. po porušení hrádze dosiahne vlna z maximálnej prevádzkovej hladiny v nádrži obec Kriváň, približne v čase 1 hod. 20 min. sa priblíži k železničnej stanici Detva a 1 hod. 40min. po porušení hrádze dosiahne čelo vlny objekt „Slovnaftu“ v Stožku. Pri prielomovej vlne možno predpokladať preliatie a následné poškodenie až zničenie mostov na štátnej ceste č.II/526 v Hriňovej - malom Slanci, v Korytárkach a v obci Slatinka. Poškodenie a zničenie ciest možno predpokladať aj v iných úsekoch mimo mostných konštrukcií. Možno predpokladať i podmáčanie, podomletie a poškodenie železničných tratí. V čase dobehu prielomovej vlny k nádrži Môľová (asi 4 hod. 30 min. po porušení hrádze) bude nádrž už pred

vyprázdnená a začne sa znovu naplňať prichádzajúcou vlnou. Prichádzajúci prietok je priebežne vypúšťaný podľa kapacity výpustných zariadení.

Územie priľahlé k toku Slatina pod hrádzou Môt'ová je zatápané v dvoch vlnách, najprv krátko pri urýchlennom pred vyprázdňovaním nádrže, neskôr pri prepúšťaní vlny nádržou. Predpokladá sa čiastočné poškodenie niektorých objektov vodnej stavby Môt'ová, pod vodným dielom poškodenie niektorých mostov, zatopenie niektorých miestnych komunikácií. Na rozdiel od najnepriaznivejšieho prípadu – vlny z max. prevádzkovej hladiny -sú účinky rozrušenia hrádze pri všetkých nižších alternatívach naplnenia nádrže Hriňová neporovnateľne priaznivejšie. Okrem objektov a zariadení samotnej vodnej stavby a úpravné vody ležiacej bezprostredne pod hrádzou, je najkritickejším miestom pod nádržou zástavba v meste, objekty mostov a komunikácií ktoré by boli preliate a v niektorých prípadoch zničené, avšak iba v prípadoch počiatočného naplnenia nádrže na hladinu vyššiu, ako optimálne bezpečnú.

Za najnebezpečnejšie je teda pre vodnú stavbu porušenie telesa priehrady (hrádze) a vznik prielomovej vlny z maximálnej prevádzkovej hladiny (počiatočné naplnenie nádrže na hladinu vyššiu, ako optimálne bezpečnú), ktorá spôsobí najviac škôd v bezprostrednej blízkosti a v povodí.

V konkrétnejšom vyjadrení podľa výpočtu prielomovej vlny je to:

- zaplavenie a zničenie zástavby miest a obcí

(obce po Detvu zaplavené - zničené 10 - 40 %, Stožok zničené 70 %, ostatné zaplavené okrajovo 25 – 50 %, Zvolen miestne vybreženie)

- poškodenie železničných a cestných mostov a komunikácií

(železničný most Vígľaš silné poškodenie ,trate poškodené podomletím, cestné mosty mierne poškodené, poškodené podomletím pilierov – preliate až zničené, cestné komunikácie preliate až zničené),

- zaplavenie priemyselných objektov

(zaplavené Hriňová - úpravňa vody, strojársky priemysel, mliekárň Malatinec, MVE, pila Baťka, Detva – žel. stanica, závod SAD, Stožok - Slovnaft a.s., Vígľaš – sklad dreva

- zasiahnutie a čiastočné poškodenie hrádze "VS Môt'ová",

(hrádza čiastočne poškodená, vývar poškodený podomletím, elektrárň z časti zaplavená)

Pri všetkých nižších alternatívach naplnenia nádrže Hriňová sú účinky prielomovej vlny priaznivejšie.

B.4. Oblasti možného ohrozenia požiarmi a výbuchmi

a) lesné požiare

Príčinou požiaru je najčastejšie vypaľovanie suchej trávy a nedodržanie potrebných opatrení pri kladení ohňa. V okrese Detva je možnosť vzniku požiaroch najmä v lesných masívoch, Sihlianskej planiny, Poľany, Javoria, ale aj vo všetkých obciach a ich miestnych častiach, ktoré sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti súvislého lesného porastu.

b) požiare a výbuchy vo výrobných podnikoch vyplývajúce z povahy ich činnosti

Ďalšia možnosť vzniku požiaru je v objektoch skladujúcich horľaviny v pevnom i tekutom skupenstve ako sú Hriňovské strojárne a.s., Hriňová PPS Group, a.s., Detva, Slovnaft a.s., terminál Stožok.

B.5. Oblasti možného ohrozenia všetkými druhmi dopravy

V okrese Detva je predovšetkým vo veľkom počte zastúpená cestná a železničná doprava.

a) cestná doprava (nebezpečné a rizikové úseky cestných komunikácií): Okresom prechádzajú medzinárodné cestné trasy po ktorých sa prepravuje značné množstvo nebezpečných látok a pri možných cestných haváriách vzniká nebezpečenstvo ohrozenia obyvateľstva nachádzajúceho sa v oblasti 100m po obidvoch stranách komunikácie.

V okrese Detva sa uskutočňuje preprava nebezpečných látok po ceste:

- I/50 (E 571) úsek Detva - Kriváň- Podkriváň,
- II/526 úsek Kriváň - Hriňová - Detvianska Huta – Látky - hranica okresu.

b) železničná preprava (nebezpečné a rizikové úseky železničných tratí) : Vzhľadom na rôznorodosť preprav po železnici, je aj preprava nebezpečných látok jedným z možných rizík. Po železničnej trati č. 160 Zvolen – Detva – Kriváň- Lučenec - Košice sa uskutočňuje preprava nebezpečných látok v cisternách v oboch smeroch. Po tejto trati sa prepravuje aj jadrové palivo a jadrový odpad, pri dodržiavaní mimoriadnych opatrení.

c) letecká doprava: Riziko vzniku leteckej nehody je na území celého okresu pomerne značné, pretože letecké koridory civilnej dopravy pokrývajú asi 90% územia. V leteckých koridoroch civilného letectva sa nachádzajú obce Vígl'áš, Dúbravy, Slatinské Lazy, V.H. Kalinka, Stará Tura, Horný Tisovník (okrem časti Dolný Tisovník), Podkriváň, Kriváň, Klokoč, Stožok, Korytárky, časť katastra obce Detvianska Huta, časť katastra obce Látka a mesta Detva a Hriňová. Môže byť ohrozených približne 33 tisíc obyvateľov.

d) nehody lanových dráh: V okrese Detva sa žiadne lanové dráhy nenachádzajú

e) nehody lodnej dopravy: V okrese Detva sa nenachádza žiadna lodná doprava

f) Oblasť ohrozená nehodami produktovodov, plynovodov, prečerpávacích staníc a pod:

V okrese Detva sa nachádza produktovod smerujúci od Vígl'áša cez Stožok. Detva časť Piešť – Kriváň – Podkriváň a smer na Hriňovú

B. 6. Oblasť možného ohrozenia únikom nebezpečnej látky vyplývajúce z charakteristiky nebezpečných látok.

a) jadrové zariadenia: V okrese Detva sa nenachádza žiadne jadrové zariadenie

b) Stacionárne zdroje nebezpečných látok:

Podnik	kategória	Obec	obvod	kraj	Druh vybranej NL	polomer ohrozenia (m)	priestoru
Slovnaft BA a.s. terminál Stožok, Produktovod PS-25	B	Stožok	Detva	Banská Bystrica	Benzín, nafta, oleje	200 m	
Zväz pre skladovanie zásob a. s., Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava	B	Stožok	Detva	Banská Bystrica	Benzín, nafta, oleje		

Dňa 7. 10. 2010 predložil OÚ ŽP aktualizované oznámenie o zaradení podniku :

- ✓ areál „Terminál Stožok a Produktovod PS 25 Stožok“ - kategórie B,
- ✓ Zväz pre skladovanie zásob a. s., Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava - kategórie B.

Oznámenie bolo zaslané z dôvodu zmeny vlastníka a prevádzkovateľa časti technológie v areáli podniku Terminál Stožok a Produktovod PS 25 Stožok.

Vybranými nebezpečnými látkami, ktoré sú prítomné v areáli Terminálu a Produktovodu PS 25 Stožok sú pohonné hmoty – automobilový benzín, motorová nafta, letecký benzín, letecký petrolej a motorové oleje. Okrem týchto látok, sú v areáli prítomné pomocné látky zemný plyn a acetylén a tiež aj produkované nebezpečné odpady.

b) Oblasť možného ohrozenia vyplývajúce z umiestnenia nebezpečných látok
Stacionárne zdroje nebezpečných látok v okrese Detva:

P. č.	Druh rizika	Ohrozovateľ	Rozloha územia	ohr.	Predpokladaný počet ohrozených osôb
1.	Benzín, nafta, oleje	Slovnaft BA a.s. terminál Stožok, Produktovod PS-25	200 m		400 osôb
2.		Zväz pre skladovanie zásob a.s., Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava			
3.	Amoniak	Zimný štadión v Detve	104 m		12 zamestnancov + 1400 osôb v prípade športových a kultúrnych podujatí
4.	Amoniak	Koliba, a. s. Krivec I. Hriňová	120 m		20 zamestnancov

c) preprava nebezpečných látok

V Okrese Detva sa preprava nebezpečných látok preferuje cestnou a železničnou dopravou.

Cestná doprava: Vstupná hranica do okresu Detva začína vo Vígľaši cez ktorý prechádza medzinárodná cesta 1/50, ktorá pokračuje cez obce: Stožok – Detva, Kriváň – Podkriváň. Dĺžka uvedenej cesty je 18km Uvedenými úsekmi sa prepravuje po ceste 1/50 nebezpečné látky. Nebezpečenstvo predovšetkým spočíva pri havarovaní nákladného vozidla, s ktorého môžeme látky uniknúť. Odbor krízového riadenia OU Detva však nemá žiadne poznatky o preprave a prevoze nebezpečných látok cez uvedené územie pôsobnosti. Pritom podľa § 16 ods. 1 písm. b) zákona 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva je PO a FO povinná poskytovať okresným úradom, na ktorých územia pôsobia, informácie o možnom nebezpečenstve, jeho rozsahu, spôsobe ochrany a likvidáciu následkov a pravidelné informácie aktualizovať.

Predpokladaná rozloha zasiahnutého územia sa odhaduje do 100m, kde prejavia účinky nebezpečnej látky horizontálne a vertikálne. Nad 100m sa predpokladá zóna prijateľnosti. Avšak odbor krízového riadenia OU Detva odporúča zvýšiť ochrannú až nad 200m vychádzajúc s toho, že každá nebezpečná látka má inú špecifickosť a ich následky ma iný charakter prejavenia. Taktiež prejav nebezpečnej látky do značnej miery ovplyvňuje klimatická situácia.

Železničná doprava: Vstupná hranica do okresu začína vo Vígľaši cez ktorý prechádza železničná trať č. 160 následne pokračuje: Stožok – Detva – Kriváň – Podkriváň. Dĺžka trate je cca. 15,3km. Cez uvedenú trať sa prepravuje zo Zvolena cez okres Detva vyhasnuté jadrové palivo za prísnych bezpečnostných opatrení, z terminálu Stožok sa prepravuje v oboch smeroch nafta, benzín.

B.7. Oblasti možného ohrozenia vznikom chorôb a epidémií

a) ochorenia ľudí (riziko vzniku ochorení a epidémií)

Vznik chorôb v okrese Detva je variabilný. Jednak sa môžu vírusy, ktoré spôsobujú vznik chorôb šíriť vzduchom, medziľudským dotykom alebo prenos zo zvierat na človeka. Najpravdepodobnejší vznik možných ochorení sa predpokladá v školských a sociálnych zariadeniach. V územnom pôsobení OU Detva sa nachádza 17 materských škôl, 12 základných škôl a 2 stredné školy. Vplyv na vznik a šírenie chorôb do značnej miere

ovplyvňujú povodne. Pri náhlej povodni môže dôjsť ku kontaminácii spodných vôd, potravín, úhynu zvierat. Ide predovšetkým o územie, cez ktoré preteká rieka Slatina, ale nemožno vylúčiť vznik bleskovej povodni s enormnými zrážkami. Jednou s ďalších príčin možnosti rozmachu chorôb je rozrušenie vodnej stavby Hriňová. Jej deštrukcia môže mať za následky úhyn zvierat, kontaminácia studní, potravín. Uvedené aspekty by mali za následok vznik a šírenie vírusových ochorení zasahujúc postihnuté územia vodou.

b) ochorenie zvierat (identifikácia fariem, kde môže dôjsť k masívnemu ochoreniu zvierat)

V Okrese Detva sa nachádza 12 poľnohospodárskych družstiev, ktoré chovajú hovädzí dobytok a ovce.

- Agrosev Detva s. r. o.
- PD Detvianska Huta
- RD Látky
- EKO-družstvo V. H. Kalinka
- Agrodružstvo Klokoč
- RD Kriváň
- M-trade-Ag s. r. o. , Stožok
- Uksup Vígľaš
- Farma Nádej Selce, Dolný Tisovník
- Jozef Zvara Detva
- SHR Hriňová
- Energo Agro Detva

c) ochorenie rastlín, zamorenie škodcov – nevyžaduje sa

B.8. Oblasti ohrozené inými druhmi mimoriadnych udalostí

a) oblasti ohrozené rizikami technogénneho charakteru:

Elektrická energia

Územie okresu Detva získava predovšetkým elektrickú energiu s prevodnej transformačnej stanice Lieskovec nachádzajúca sa v okrese Zvolen, ktorá vedie vedenie po linke č. 345 a č. 346 do Detva ZŤS. S tejto linky sú realizované odbočné vedenia k jednotlivým trafostaniciam na území okresu Detva. V prípade poruchy na transformačnej stanici v Lieskovci hrozí vypadnutie elektrickej energie v celom okrese Detva.

Telekomunikačné siete

Riešeným územím prebiehajú viaceré diaľkové káble. Optický diaľkový kábel je vybudovaný pozdĺž železničnej trate Košice – Zvolen. Ďalší optický diaľkový kábel sa od predchádzajúceho odpája pri železničnej stanici Detva a prebieha severným smerom križovaním cesty I/50 a ďalej pozdĺž Detvianskeho potoka a pozdĺž cestnej komunikácie Detva – Dúbravy smerom do Dúbrav. Vybudovaná je sieť vysielacích staníc rádio komunikácií s pokrytím riešeného územia signálom všetkých troch mobilných operátorov pôsobiacich na Slovenskom trhu.

b) oblasti ohrozené rizikami sociogénneho charakteru – pozri tabuľku č. 11

Terorizmus:

S hľadiska významovosti územie okresu Detva môže byť do istej miery ohrozené terorizmom. Cieľom teroristov môže byť atakovanie:

- a) oblasti, v ktorých sa nachádza väčšie množstvo obyvateľstva (verejné priestranstvá, školy, kultúrne akcie, obchody
- b) oblasti kritickej (obrannej infraštruktúry) – železničná trať č. 160, cesta 1/50, telekomunikačné siete, elektrická energia, energetické rozvodné siete.
- c) objekty s osobitnou dôležitosťou – Vodná stavba Hriňová, terminal Slovnaft Stožok

c) Oblasti ohrozené rizikami environmentálneho charakteru

V Okrese Detva sa nachádzajú dva objekty a 3 skládky, ktoré negatívne pôsobia na environmentálne prostredie.

PPS Group Detva a.s. a Hriňovské strojárne sú zaradené do B registra, ktoré svojou činnosťou znečisťujú pôdu, vodu, ovzdušie.

Skládka Hriňová Fangová

Skládka Kriváň pri cintoríne

Skládka Látky za roľníckym družstvom

Využívaním hore uvedených skládok dochádza predovšetkým k znečisťovaniu pôdy. Sú zaradené do registra B „pravdepodobné“.

d) oblasti ohrozené možnou kumuláciou rôznych druhov mimoriadnych udalostí

Vyhodnotenie územného obvodu z hľadiska kumulácie následkov mimoriadnych udalostí

Podľa výpočtu prielomovej vlny v prípade rozrušenia hrádzí vodných stavieb nie je predpoklad kumulácie následkov mimoriadnych udalostí s únikom NL zo stacionárnych zdrojov a pri preprave po komunikáciách.

Preprava musí byť regulovaná a odklonená.

Možnosti ohrozenia následkom výpadku energií pri MU

Podľa výpočtu prielomovej vlny v prípade rozrušenia hrádzí vodných stavieb nie je predpoklad kumulácie následkov mimoriadnych udalostí s únikom NL zo stacionárnych zdrojov a pri preprave po komunikáciách.

Preprava musí byť regulovaná a odklonená.

Možnosti ohrozenia následkom výpadku energií pri MU

Druhotné následky havárií energetických zdrojov predovšetkým zastavenia dodávky plynu a elektrickej energie by v okrese Zvolen postihlo hlavne potravinárske objekty a to :

- KOLIBA, s. r. o., Mliekareň, Krivec I., Hriňová
- Pekárska výroba Detva - Krné, Vidlička

Sú to objekty ktoré majú chladiarenské zariadenia, pokiaľ by bola dodávka elektrickej energie prerušená viac ako 7 dní, došlo by k znehodnoteniu ich surovín a produktov v mraziacich boxoch.

Ohrozenie skladovaných zásob je možné v okrese Detva v mliekárni „KOLIBA“, s. r. o., Krivec I. , Hriňová, v prípade výpadku mraziacich zariadení a tiež v organizáciách spracovávajúcich mäso.

C. Prehľad rizík na analyzovanom území

- a) **tabuľka prehľadu rizík na analyzovanom území:** zvlášť príloha
- b) **Sily a prostriedky na zdolanie mimoriadnych udalostí:** zvlášť príloha

C. Závěry a odporúčania

a) Odporúčania pre vypracovanie plánov ochrany obyvateľstva

Sumárne vyjadrenie možného postihnutia hodnoteného územného obvodu z hľadiska mimoriadnych udalostí:

Po prehodnotení Analýzy územia okresu Detva vyplýva, že z hľadiska možných mimoriadnych udalostí sú najväčšie zdroje ohrozenia :

a) vodné stavby

- Hriňová,
- Skalisko

b) objekty s nebezpečnými chemickými látkami

- Zimný štadión v Detve , prevádzkovateľ – Technické služby Detva, s. r. o.
- Slovnaft a. s. terminál Stožok, Zväz pre skladovanie zásob a. s.
- KOLIBA, s. r. o., Mliekareň, Krivec I., Hriňová.

c) preprava nebezpečných látok po komunikáciách, kde je ohrozené obyvateľstvo v oblasti 100m po obidvoch stranách komunikácie,

- štátne cesty I/50 a II/526,
- železničná trať v smere Zvolen - Kriváň –Lučenec č. 160,

d) terorizmus, jedná sa o vytypované ciele možného teroristického útoku (biologické alebo chemické ohrozenie). Sú to objekty a zariadenia na hromadné zásobovanie obyvateľstva a priestory s vysokou koncentráciou ľudí.

Z vyhodnotenia vyplýva, že :

- pri úniku nebezpečných látok nie je potrebné vykonávať dlhodobú evakuáciu, skôr krátkodobú, alebo vyvedenie obyvateľstva na určitú dobu,
- pri ohrození z vodných stavieb a prípadných rozsiahlych povodniach a záplavách sa predpokladá dlhodobá evakuácia včítane núdzového zásobovania a ubytovania postihnutého obyvateľstva,
- nie je predpoklad plošného dopadu na obyvateľstvo, zásobovanie a na zabezpečenie základnými potrebami na prežitie po vzniku mimoriadnych udalosti a vyhlásení mimoriadnej situácie.

Evakuácia obyvateľov je riešená v ohrozených obciach, poskytovanie základných životných potrieb na prežitie v podmienkach mimoriadnej situácie je riešené starostlivosťou miest a obcí a okresným úradom v plánoch ochrany, s využitím ubytovacích a stravovacích kapacít v určených obciach mimo predpokladaného záplavového územia .

Na vykonávanie záchranných prác budú využité sily a prostriedky vlastného obvodu.

b) Odporúčania na prijímanie preventívnych opatrení na ochranu a zníženie rizík ohrozenia mimoriadnymi udalosťami:

Podmienky na účinnú ochranu života, zdravia a majetku pred následkami mimoriadnych udalostí upravuje a úlohy a pôsobnosť orgánov štátnej správy, obcí a práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri zabezpečovaní civilnej ochrany obyvateľstva ustanovuje **zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/94 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vykonávajúce vyhlášky.**

S cieľom predchádzania vzniku mimoriadnych udalostí a znižovania rizík ohrozenia, možnosti ich vzniku na území obvodu je potrebné prijať konkrétne opatrenia pre obvodný úrad, obce, právnické osoby – ohrozovateľov a ostatné právnické osoby a fyzické osoby a k tomu:

Okresný úrad Detva

- **vypracuje** v súčinnosti s ohrozovateľmi, ostatnými právnickými osobami a fyzickými osobami plán ochrany obyvateľstva, a následne ho pravidelne aktualizuje,

- **zabezpečí informovanie** obyvateľstva o vypracovanom pláne a trvalo ho sprístupní verejnosti dostupnými informačnými prostriedkami,
- **určí rozsah** spracovania plánov ochrany pre:
  - obce,
  - právnické osoby a fyzické osoby – ohrozovateľov,
  - ostatné právnické osoby a fyzické osoby,
- zabezpečí **kontrolu plnenia povinností** PO a FO – podnikateľov,
- rozhodne o vytvorení **jednotiek pre potrebu územia** vzhľadom na závery analýzy,
- riadi **informačný systém CO**.

Obce v okrese Detva

- **vypracujú** a priebežne aktualizujú plán ochrany obyvateľstva,
- **informujú verejnosť** a obyvateľstvo o vypracovanom pláne ochrany,
- **plánujú evakuáciu** a poskytujú núdzové ubytovanie a núdzové zásobovane evakuovaným,
  - ✓ pozornosť venovať obyvateľstvu v oblastiach ohrozenia záplavovou vlnou vodnej stavby Hriňová
- **vykonávajú hlásnu službu** na území obce,
  - ✓ pozornosť venovať aktuálnosti vyrozumienia osôb a varovaniu obyvateľstva. Udržiavať v prevádzkyschopnom stave vyrozumievacie zariadenia (sirény, rozhlas atď.) a tieto po vzniku MU využívať,
- **zabezpečujú prípravu obyvateľstva** na sebaochranu a vzájomnú pomoc v spolupráci s verejnoprávnymi inštitúciami s humanitným poslaním, so zameraním na možnosti ohrozenia a spôsob ochrany.

Právnické osoby a fyzické osoby – ohrozovatelia

- **vypracujú** a priebežne aktualizujú plán ochrany svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v rozsahu určenom obvodným úradom,
- **precvičia plán ochrany 1x za 3 roky**,
- **k zvýšeniu bezpečnosti prevádzky** prijímajú opatrenia **na vylepšenie technického a technologického stavu prevádzok, zariadení a tým i k ochrane vlastných zamestnancov a ostatného obyvateľstva na ohrozenom území**,
- **vykonávajú hlásnu službu** pre svojich zamestnancov, osoby prevzaté do starostlivosti, iné osoby a obce, ktoré bezprostredne ohrozujú,
  - ✓ zvýšenú pozornosť venovať spracovaniu a aktuálnosti dokumentácie pre vyrozumenie osôb a varovanie obyvateľstva, ako aj vlastných zamestnancov a osôb v blízkosti objektu,
  - ✓ zabezpečiť systém varovania a vyrozumienia osôb na ohrozenom území, trvale ho udržiavať v prevádzke (sirény, rozhlas atď.) a tieto pri vzniku MU neodkladne využívať,
- **zabezpečujú systém monitorovania územia** a udržujú ho v prevádzke,
- **plánujú a pri MU vyhlasujú evakuáciu** zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti.

Ostatné právnické osoby a fyzické osoby

- **vypracujú** a priebežne aktualizujú plán ochrany svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v rozsahu určenom okresným úradom,
- vykonávajú **hlásnu službu** pre svojich zamestnancov, osoby prevzaté do starostlivosti.

